בס"ד

יום ג', י"ח בטבת תשנ"ט (5 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם גם הכוח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום יום פטירתו של רבי יעקב קידנר - המגיד ממזריטש (1741 - 1804). רבי יעקב היה תלמיד בכיר לרבי ישראל במעגלי אירופה. מגדוליו הוא גילה כשרון מיוחד להמחיש את שומעיו בדרשות עממיות ומתובלות בשפע של משלים מושכי-לב, והופעותיו הרשימו רבים ופשוטי-עם כאחד.

נהוג ביום ה"אהרג"ט" של בדיק לספר על מעשיו הטובים בכדי שנלמד ללכת בדרכיו ולקח לתת עליה לנשמתו של הנפטר. להלן אחד הישנים של המגיד המפורסם, שהוא קשור לפרשת השבוע, "שמות":

בפרוי ה' למשה, "לך ואספת את לבני ישראל..." [שמות ג, 16], אומר המדרש: כל מי שנוטל עצה מן הבריות אינו נכשל.

והמגיד מזלוטשוב בדרכו האופיינית, מסביר - דרך משל - את ההבדל הפיקח בין נביאי שקר של אומות העולם לבין נביאי אמת לבני ישראל:

בעיר רחוקה במדינת הודו, בירך מרכז נהג המלך. כיצד? על האספסוף היתה לו האספקלריה הבדולח-קבועה עד שהאספן הרבה יחד, הפכו לגבוה גדול ואל בתרו מבין על האספסוף את האנשים הפרועים ביותר, והם נהיו לראשי ערוצים.

כשנעשה המלך כך, מיד העמיד כוהנים לבניו גדול. כיצד? בתחילה מנה את שר הבצבא, אחר-כך שר-אלפים ושר-מאות. ועל שר אשר מבין האנשים הפשוטים - אנשים מתאימים, עד שמצאו להם גבורים להיותם נאמני המורדים.

והנמשל:

הקב"ה מסקיד נביאי-אמת על פני הדור, אך הנביא מתחיל להמיך את נבואתו לבני הלקוחים, התכמים ומגדולי הדור, ומה משכנעים את האדם פשם.

מה שאין כן בנביאי-שקר: הם מפחדים קודם את הדעת שנאמר: פתי יאמין לכל דבר [משלי יד, טו]. ומשה האדם מושפע מהם, מיד מכרית את "ראשין ואנהמין" להשתין בהם.

לכן שאמר הקב"ה למשה: "לך ואספת את לקני ישראל"... והם יאספו את כל העדה על הלקנים, אל הלקנים. ומה שאמרו חז"ל: "כל העוטל עצה מן הלקנים אינו נכשל".

יום נעים!